

Frá fyrri Tinganes-brandinum til dagin í dag

Bókin um Tórshavnar Slökkilið er áhugaverd. Í stuttum brotum og luttum teksti gevur hon eina sögulega mynd av slökkibræiðnum í Havnini undan og eftir at slökkiliðið verður stovnað. Harafturat hevur bókin fleiri áhugaverdar myndir.

Tórshavnar býráð gevur bókinu um slökkiliðið út nú, tí i heyst fyllir tað fimti ár. Niels Juel Arge hevur lagt bókinu til rættis.

10. oktober 1933 høvdu teir 10 brandmennirnir ta fyrstu sproyturoyndina. Teir fimm fyrstu vórðu settir 1. juni, meðan teir næstu vórðu settir 1. oktober. Eitt yvirlit yvir útgerð er frá 22. november sama ár.

Tað er eftir kravi frá »Tarifforeningen«, sum umboð fyrri tryggingarfeløgini, at býurin fekk eitt slökkilið. Í hesum sambandi verður vatnspurningurin eisini nógv viðgjørdur, tí vatnleiðingarnir høvdu ikki verið ov góðir, men sama ár, í 1933, var tann stóri vatnbrunnurin undir Gráasteini liðugur.

Rithøvundin leggur annars fyrri við tí stóra brandinum í Tinganesi í 1673, tá nógv — bæði hús og nakað av skjølum — fóru fyrri skeyti.

Men ikki fyrri enn hundrað ár eftir henda eldsbrunan fekk Havnin sína fyrstu brandsproytnu, í 1776. Henda er til enn. Seinast, hon var í brúki, var á Velbastað í 1939. Sum slökkiliðgerð flest er hon reyð á liti og hevur innskriftina »Den Kongelige Handel Thorshavn«.

Hetta sigur nakað um viljan at útvega nýggja útgerð. Og rithøvundin sigur eisini einastaðni:

»Slökkiliðsmanningin var ikki serliga erpin av amboðunum, hon hevði at arbeiða við. Tað er synd at siga. Roynt varð ferð eftir ferð at fáa aðra og meira tíðarhóskandi útgerð, men

býráðið lætst, sum tað ikki hoyrði áheitanina. Brandmennirnir vóru sera harmir um hetta, ja, so harmir, at teir skammaðu seg við at arbeiða undir so frumkendum viðurskiftum«.

Tey fyrstu árin høvdu teir bert handvagn at renna av stað við!!! Men Óli Arge, Bil-Óli, legði so lastbil í 1937 og eftir tann dag. Ikki fyrr enn í 1948 fekk slökkiliðið tann fyrsta brandbilin. Fýra av brandmonnunum tóku arbeiðið á seg sjálvboðið at gera last og annað aftanfyrri húsið. Hesin bilurin var klárur at taka í brúk á fimtan ára degnum. Og tá fór ein brandroynd fram á Vaglinum. Hesin bilurin var í brúki til ikki fyrri so langari tíð síðani. Hann er eisini til enn.

Men slökkiliðið verður ikki bert boðsent til eldsbrunar. Liðið er mangan boðsent, tá annað hevur leikað á, m.a. tá vatn hevur floymt yvir.

Uppgáurnar eru eisini blivnar fleiri síðan fóst vakt varð sett á brandstöðina í 1971. Í nøkur ár hevur nátturvakt eisini verið á brandstöðini og nú fyrri stuttum er eisini fóst vakt sett í vikuskiftunum.

Tí kann ikki sigast annað, enn at framstig eru hend, men tað hava borgarnir í so stórum býi sum Havnini eisini krav uppá.

Bókin Tórshavnar Slökkilið 50 ár er 90 blaðsíður. Hon er prentað á Dimmalætting. Helge Justinussen hevur bundið hana inn. Handverkið er gott og hon er vøkur á at lita. Bókin kostar 75 kr.

jo-mo

Varðin um Hans Andrias

Tíðarritið Varðin er komin út.

Í hesi vikuni, hósdagin 20. oktober, vóru 100 ár liðin síðan Hans Andrias Djurhuus var borin í heim, so ein partur av tíðarritinum er um liv og virki Hans Andriasar.

At tekna hesa myndina av skaldinum hevur ritstjórin brúkt John Davidsen, Petur Alberg, Martin Joensen, Oskar Hermansson eins og ritstjórin, Marius Johannesen, skrivar nøkur brot.

Nakrar fotomyndir visa umhvøvið við Eystaruvág og Strondina, Penapláss, Válgaravík og Eystfalssker. Tvær ungar listarkvinnur, Guðrið og Anni hava gjørt teikningar til tvær yrkingar.

John Davidsen hevur sett upp eina ættartalvu um Aarstovufólkið. Eftir tónaskaldið, Petur Alberg, sum andaðist fyrri mongum árum síðani, er ein grein frá 1923. Teir vóru vinmenn og vuku upp niðri við Ósan. Petur Alberg gjørdi lög til nógv av yrkingum Hans Andriasar. Sjálvur sigur hann:

»Hans Andrias og eg hava livað manga vakra løtu saman fyrr í tíðini, tá vit droyndu stillar unglinga-summaráttardreymer. Tí hóska kanska hansara orð og mini lög so væl saman, tí vit kendu hvønn annan av instu grund frá barni av«.

Leygardagur 22. oktober 1983

Rithøvundurin Martin Joensen, sáli, skrivur um skaldið, inspiratiónina í skaldskapi hansara og tekur okkurt minni fram.

Marius Johannesen skrivur sjálvur um »Hans Andrias og børnini« og »Sjómansrimur«. Axel Torgarð skrivur um »Sálmar og Sangir« Hans Andriasar, meðan Oskar Hermansson skrivur brotið »Eitt klipi í Varðan« — nøkur minni og hugleiðingar. Um m.a. sjónleik og sjónleikarafelagið. Sjálvur var Hans Andrias formaður felagsins í eitt mannaminni, til hann doyði í 51.

50. bind, hefti 3-4 av Varðanum er stívlaga 150 síður til stóddar. Tilfarið um HAD er 50 síður, so nógv annað er í. Bert skal nevast forvitnislig grein um tónaskaldið Petur Alberg.

jo-mo

Kongaríkið í Bábýlon

Kongaríkið í Bábýlon liggur so langt frá Fjallafønn. Sigur tú leingi og stýr vael, hetta ríkið tú vinna skal.

Hér býr kongsdóttir ein góð, hon hevur eygum blá og blá, víða gítin í hvarja ætt, hjertað er gott og lyndið lætt.

Sær hon knørr tín og hugsar tá: »Hvøðani kemur havið frá?« Gongur hon sær til sjóvarstrond, og tú hon sær síná ljósu hond.

»Her vælkominn frá Fjallafønn! Nú skalt tú búgva í Bábýlon, ríkið fæðir skal geva tær, nógv pening og stóran gædd«.

»Abbumín, Abbi mín, her komi eg aftur av ferðum at vitja teg. Litli maður frá Fjallafønn og so prinsessan av Bábýlon.«

Stríkar á bunka tú gíltur, brosa eygum blá og blá, ganga tú síðan, hand í hond, heim til kongin frá sjóvarstrond.

Hér tú, kongur í Bábýlon, her kemur maður frá Fjallafønn. Gev mær dóttur og hált tit fæ. Gamli kongurin sigur: »Ja«.

Setur hann knúna á hvar tit. »Nú skalt tú eiga ríkið mitt« Litli maður frá Fjallafønn verður kongur í Bábýlon.

Liggur so langt frá Fjallafønn Kongaríkið í Bábýlon, vundur tú piltur sær seg, og sigur so hesum kandi frá.

HADjurhuus

